

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoCsp/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722200765
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6722200765.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Jána Auxta v právnej veci žalobcu: N. C. A., s.r.o., so sídlom K., O. X., IČO: XX XXX XXX, zastúpený Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: O. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., D. N. XXXX/X, zastúpený JUDr. Ľubomír Ivan, advokát, so sídlom Zvolen, Námestie SNP 41, IČO: 42 197 821, o zaplatenie 145,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 14Csp/11/2022-115 zo dňa 20. októbra 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 14Csp/11/2022-115 zo dňa 20. októbra 2022 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Zvolen (ďalej „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“) výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 145,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 145,- eur od 15. 07. 2021 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4, § 517 ods. 1 a 2, § 524 ods. 1 a 2, § 526 ods. 1 a 2, § 563, § 565 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách, § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku.

1.1 V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca sa žalobou doručenou okresnému súdu dňa 28. 02. 2022 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 145,- eur, s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 145,- eur od 15. 07. 2021 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej podľa § 524 Občianskeho zákonníka zo dňa 14. 07. 2021 medzi postupcom I. R. A., a.s., E. XXXX/XXX, XXX XX O., IČO: XX XXX XXX (ďalej len „postupca“) a ním, mu postúpil postupca pohľadávku voči žalovanému. Žalovaný v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu bol v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Postupca uzatvoril so žalovaným dňa 18. 04. 2017 zmluvu č. 6704083016, ktorej súčasťou sú obchodné podmienky postupcu.

1.2 Na základe vykonaného dokazovania listinami, ktoré v konaní predložil žalobca, súd prvej inštancie zistil nasledovný skutkový a právny stav veci, keď žalovaný v konaní nepredložil žiadne dôkazy a ani žiadne dôkazy neoznačil na vykonanie.

1.3 Dňa 18. 04. 2017 bola medzi spoločnosťou I. R. A., a.s., E. XXXX/XXX, XXX XX O., IČO: XX XXX XXX ako veriteľom na jednej strane (ďalej len „veriteľ“) a žalovaným ako dlžníkom na strane druhej, uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere - revolvingový úver (ďalej len „zmluva“) č. 6704083016. Na základe tejto zmluvy sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanému bezúčelový revolvingový úver s výškou

úverového rámca 1 400,- eur, s dojednanou ročnou úrokovou sadzbou 28,75%. Žalovaný sa zaviazal bezúčelový revolvingový úver splácať v mesačných splátkach vo výške 2,93% z výšky úverového rámca, t. j. vo výške 41,- eur. V zmluve je uvedená i RPMN 32,86%, odplata 28,75%, priemerná hodnota RPMN 23,06%, celková čiastka splatná spotrebiteľom 1 618,04 eur. Termín splatnosti splátok bol dojednaný na 20. deň v mesiaci. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli úverové podmienky veriteľa s kódom T a príloha č. 1. Žalovaný podpisom potvrdil, že úverové podmienky a prílohu č. 1 prevzal, a že s týmito dokumentmi bol oboznámený. V zmysle hlavy 6. § 1 úverových podmienok zmluva je uzatvorená na dobu neurčitú a je možné ju písomne vypovedať. V zmysle hlavy 6. § 2 úverových podmienok „v prípade, že: a/ ste sa oneskorili s platením aspoň dvoch splátok alebo ste sa oneskorili s platením jednej splátky dlhšie ako tri mesiace, nám musíte celý čerpaný úver a všetky záväzky na požiadanie splatiť (tzv. zosplatenie úveru)“. V zmysle hlavy 6. § 4 úverových podmienok v prípadoch uvedených v § 2 tejto hlavy veriteľ mohol pozastaviť čerpanie už dohodnutého úveru a od zmluvy odstúpiť. Z prehľadu čerpania úverových prostriedkov (č. I. 25) žalovaným vyplýva, že žalovaný vyčerpal podľa zmluvy úverové prostriedky spolu v sume 1 661,- eura, a to dňa 26. 04. 2017 v čiastke 1 400,- eur a dňa 12. 03. 2019 v čiastke 261,- eur. Z prehľadu úhrad finančných prostriedkov žalovaným na úver (č. I. 26) vyplýva, že žalovaný na úver zaplatil peňažné prostriedky v celkovej výške 1 516,- eur. Výzvou k splateniu celého úveru zo dňa 30. 07. 2020 veriteľ I. R. A., a.s., vyzval žalovaného k splateniu celého úveru na základe predmetnej úverovej zmluvy, dlžnú čiastku vyčíslil na sumu 1 475,65 eur, ktorú žiadal od žalovaného uhradiť najneskôr do 15 dní od spísania výzvy. Výzva bola odoslaná žalovanému na pošte dňa 03. 08. 2020 (č. I. 23). Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 22. 07. 2021 veriteľ I. R. A., a.s., žalovanému oznámil, že postúpil svoju pohľadávku z predmetnej úverovej zmluvy v celkovej výške 1 537,65 eur na obchodnú spoločnosť N. C. A., s.r.o., K., pričom k postúpeniu pohľadávky došlo dňa 30. 06. 2021 na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 14. 07. 2021, ktorá nadobudla účinnosť dňa 19. 07. 2021. Pohľadávka bola postupníkovi postúpená aj s príslušenstvom a všetkými právami a povinnosťami, ktoré sú s ňou spojené.

1.4 Súd prvej inštancie mal za to, že v posudzovanom prípade bol žalovanému poskytnutý veriteľom (právnym predchodcom žalobcu) úverový rámec revolvingového úveru do sumy 1 400,- eur, keď súd mal preukázané, ktorá skutočnosť v konaní nebola sporná, že žalovaný vyčerpal úverový rámec dňa 26. 04. 2017 čiastkou 1 400,- eur a dňa 12. 03. 2019 čiastkou 261,- eur, teda vyčerpal úverové prostriedky spolu v čiastke 1 661,- eur, keď zároveň bol medzi účastníkmi zmluvy dohodnutý spôsob splácania revolvingu každý mesiac 2,93% z výšky úverového rámca (41,- eur), pričom žalovaný sa zaviazal v Hlave 5 Podmienky splácania úveru, § 1 úverových podmienok poskytnutý úver splácať riadne a včas v pravidelných mesačných splátkach s tým, že termín splatnosti a výška mesačnej splátky je určená v zmluve. Prvú splátku sa zaviazal uhradiť až v mesiaci nasledujúcom po účtovnom období, v ktorom vykoná prvé čerpanie z úverového účtu. Za účtovné obdobie sa považuje jeden kalendárny mesiac. V § 2 tej istej hlavy úverových podmienok je uvedené, že v jednotlivých splátkach je zahrnutá príslušná časť čerpaného úveru (istina), dohodnuté úroky, poplatky a prípadné sankcie (ďalej iba „splátka“). V konaní ďalej bolo nesporné medzi stranami, že žalovaný splácal úver nepravidelne a za obdobie od 23. 05. 2017 do 25. 02. 2020 zaplatil veriteľovi na úver peňažné prostriedky v celkovej výške 1 516,- eur, ktorá skutočnosť v konaní medzi stranami tiež nebola sporná, a ktorú skutočnosť žalobca preukázal prehľadom úhrad splácania úveru žalovaným. Výšku vyčerpaných peňažných prostriedkov žalovaným žalobca napriek tomu, že i táto skutočnosť nebola v konaní sporná, dokladal prehľadom čerpania úverových prostriedkov žalovaným, ktorý ich vyčerpal v čiastke 1 661,- eur. Je nepochybné, že žalovaný revolving dohodnutý na dobu neurčitú síce splácal, ale nie pravidelne, čím zjavne porušil podmienky zmluvy, čo malo za následok, že právny predchodca žalobcu oprávnené požiadaval žalovaného o vrátenie doteraz vyčerpaných finančných prostriedkov z revolvingu, keď tak urobil listom označeným ako výzva k splateniu celého úveru zo dňa 30. 07. 2020. Túto výzvu veriteľ žalovanému riadne doručoval, o čom žalobca predložil v konaní dôkaz (č. I. 91 spisu).

1.5 Námietku žalovaného ohľadom nedostatku aktívnej vecnej legitímácie v aspekte § 92 ods. 8 Zákona o bankách súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože pôvodný úverový vzťah nevznikol medzi žalovaným ako spotrebiteľom a bankovým subjektom, na ktorý by sa vzťahovalo ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Súd prvej inštancie dodal, že žalobca v konaní preukázal aktívnu legitímáciu, a teda že je nositeľom hmotnoprávneho nároku, o ktorý v konaní ide zmluvou o postúpení pohľadávok.

1.6 Súd prvej inštancie sa v konaní zaoberal aj vznesenou námietkou premlčania uplatneného nároku žalobcom, ktorú v konaní vzniesol žalovaný. K tomu uviedol, že v zmysle predložených úverových podmienok v prípadoch uvedených v § 2 Hlavy 6 môže veriteľ pozastaviť čerpanie už dohodnutého úveru a od zmluvy odstúpiť (Hlava 6 § 4 úverových podmienok). Revolvingový úver môže veriteľ tiež ukončiť písomnou výpoveďou (§ 1 prvá veta Hlavy 6 úverových podmienok). V posudzovanom prípade

žalobca nepredložil súdu ani výpoveď zmluvy o revolvingovom úvere, ani odstúpenie od zmluvy o revolvingovom úvere a tieto skutočnosti v konaní ani netvrdil. Z vykonaného dokazovania však vyplynulo, že žalobca, resp. jeho právny predchodca vyzval žalovaného, aby plnil dlh. Niet pochyb o tom, že právny predchodca žalobcu listom datovaným dňa 30. 07. 2020, ktorý bol žalovanému doručovaný prostredníctvom pošty ako list 2. triedy, na pošte podaný dňa 03. 08. 2020 (podací hárok č. EPH 206845434), označeným: „Výzva k splateniu celého úveru“, žiadal žalovaného, aby v dôsledku jeho omeškania s úhradou záväzkov vyplývajúcich z úverovej zmluvy č. 6704083016 splatil celý úver čerpaný na základe tejto zmluvy, t. j. sumu 1 475,65 eur najneskôr do 15 dní na bankový účet uvedený v tejto výzve s upozornením, že pokiaľ nebude dlžná čiastka uhradená, pristúpi veriteľ k jej vymáhaniu prostredníctvom súdneho konania. Žalovaný doručenie tohto listu nespochybnil, napokon žalobca predložil okrem podacieho hárku i dôkaz, ktorý svedčí o tom, že žalovaný mal možnosť sa oboznámiť s touto výzvou, ktorá bola doručovaná a doručená do dispozičnej sféry žalovaného (č. l. 91). Z obsahu tejto výzvy zo dňa 30. 07. 2020 a v spojitosti so žalobcom preukázaného čerpania a splácania finančných prostriedkov žalovaným na základe zmluvy zo dňa 18. 04. 2017 je zrejmé, že ide o výzvu na zaplatenie žalovaným všetkých čerpaných finančných prostriedkov (čerpaných na základe zmluvy o revolvingu), ktorý revolving mal byť podľa zmluvy už celý splatený.

1.7 Súd prvej inštancie skonštatoval, že v prípade výzvy zo dňa 30. 07. 2020 ide o výzvu, kde „splatnosť“ dlhu nadväzuje na veriteľove požiadanie, aby dlžník plnil (§ 563 Občianskeho zákonníka), čo bolo účastníkmi dohodnuté v úverových podmienkach, konkrétne v Hlave 6 § 2 písm. a/ úverových podmienok tak, že splatnosť je kedykoľvek na požiadanie veriteľa pri splnení tam uvedených podmienok. Nejde tak o výzvu veriteľa na predčasné zosplatenie úveru v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka, keď uvedené nevyplýva ani z obsahu predmetnej výzvy. V súlade s § 563 Občianskeho zákonníka sa zmluvné strany v Hlave 6 § 2 úverových podmienok dohodli, že v prípade tam uvedených skutočností, je žalovaný povinný splatiť dlžnú sumu na požiadanie.

1.8 Súd prvej inštancie tak dodal, že v súdnej veci bolo nesporné, že žalovaný sa dostal do omeškania s platením splátok, ktoré sa stali splatnými od marca 2020, a preto právny predchodca žalobcu výzvou zo dňa 30. 07. 2020, označenou ako výzva k splateniu celého úveru, v súlade s § 563 Občianskeho zákonníka a ustanovením Hlavy 6 § 2 písm. a/ úverových podmienok žalovaného vyzval k úhrade pohľadávky, a to do 15 dní od spísania výzvy. Právny predchodca žalobcu, resp. žalobca tak mohol právo na zaplatenie celej pohľadávky uplatniť na súde žalobou najskôr v deň nasledujúci po poslednom dni lehoty 15 dní na zaplatenie, ktorá uplynula dňa 14. 08. 2020, konkrétne najskôr v deň 15. 08. 2020. Premlčacia trojročná doba na včasné uplatnenie nároku, by tak uplynula najskôr dňa 15. 08. 2023. Nakoľko žaloba bola v súdnej veci podaná na súde dňa 28. 02. 2022, žalobca si nárok uplatnil pred uplynutím premlčacej doby.

1.9 Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobcovi prisúdil nárok na zaplatenie sumy 145,- eur voči žalovanému. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. V konaní bol plne úspešný žalobca, plne neúspešný žalovaný, preto žalobca má nárok voči žalovanému na náhradu trov konania v plnom rozsahu, t. j. v rozsahu 100%.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný (ďalej aj len ako „odvolateľ“) odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. h), d) CSP v celom rozsahu. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie pochybil vo výbere a aplikácii príslušnej právnej úpravy, ktorá sa má týkať právneho merita prejednávanej veci a tak isto nedohliadol na riadne vykonanie dokazovania, ktoré by žalobcom uplatnený nárok riadne a bez pochyb potvrdilo. Namietal, že právny predchodca žalobcu neskúmal jeho bonitu. Žalobca si neoveroval výšku jeho príjmu spôsobom, ktorý mu ukladá zákon - § 7 ods. 1, 2, 16, 17 a 27 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej aj len ako „ZoSÚ“). Tvrdil, že súd nemal preukázané, že pôvodný veriteľ dodržal zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 7 ods. 27 ZoSÚ. Porušenie takejto povinnosti sa v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ považuje za hrubé porušenie povinnosti posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, čoho zákonným dôsledkom je, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a s použitím výkladového pravidla „a maiori ad minus“ aj to, že veriteľ nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Preto neboli ani naplnené podmienky v zmysle § 17 ods. 1 ZoSÚ pre platné postúpenie pohľadávky, v dôsledku čoho je postúpenie pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu, s poukazom na § 525 Občianskeho zákonníka neplatné. Z uvedeného potom vyplýva, že žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne.

3. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že námietka žalovaného ohľadom neskúmania bonity nebola v konaní pred súdom prvej inštancie sporná a žiadal, aby súd na túto formu procesnej obrany žalovaného neprihliadal, nakoľko ide o neprípustnú novotu. Zároveň zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach a dodal, že sa plnene stotožňuje s napadnutým rozsudkom.

4. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný (odvolacia replika), ktorý uviedol, že sa nejedná o žiadne novoty ale ide o poukázanie na obligatórny postup žalobcu, ktorý mal predchádzať vzniku jeho záväzku, a s ktorým sa mal súd prvej inštancie vysporiadať „ex offo“. Mal za to, že napadnutý rozsudok nemá všetky zákonom stanovené náležitosti a neodzrkadľuje skutočný právny a skutkový stav ku dňu jeho vyhlásenia. Zotrval na svojom názore, že pôvodný veriteľ porušil povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa, s čím sa spája sankcia nemožnosti vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie úveru, v dôsledku čoho tak neboli splnené ani podmienky pre platné postúpenie s poukazom na ustanovenie § 17 ods. 1 ZoSÚ. Žalobca v konaní nedisponuje aktívnou vecnou legitimáciou.

5. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca (odvolacia duplika), ktorý uviedol, že sa pridržiava svojho predchádzajúceho vyjadrenia a dodal, že sa plne stotožňuje s napadnutým rozsudkom.

6. V dôsledku odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalovaným, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), a zistení, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP „a contrario“ rozsudok okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

7. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu (ďalej aj len ako „návrh“ alebo „žaloba“) domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 145,- eur s príslušenstvom. Návrh na vydanie platobného rozkazu odôvodňoval tým, že právny predchodca žalobcu spoločnosť: I. R. A., a.s. uzatvoril dňa 18. apríla 2017 so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere č. 6704083016 (ďalej len „zmluva o revolvingovom úvere“). Žalovaný neplnil v stanovených termínoch splátky, čím porušil svoje zmluvné povinnosti, a tak právny predchodca dňa 30. júla 2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia sumu vo výške 1 537,65 eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 1 224,92 eur, z riadneho úroku vo výške 185,73 eur, z úroku omeškania vo výške 127,- eur. Žalovaný na základe zmluvy o revolvingovom úvere čerpal peňažné prostriedky v celkovej výške 1 661,- eur. Žalovaný pred postúpením pohľadávky uhradil peňažné prostriedky v celkovej výške 1 516,- eur. O návrhu žalobcu rozhodol súd prvej inštancie platobným rozkazom č. k. 14Csp/11/2022-44 zo dňa 24. marca 2022, ktorým súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. Proti tomuto platobnému rozkazu podal žalovaný odpor, čím došlo k zrušeniu platobného rozkazu. Žalovaný sa v prvoinštančnom konaní bránil a namietal, že úver je bezúročný a bezpoplatkový. Tiež namietal nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu s poukazom na § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „Zákon o bankách“). Následne rozhodol súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel.

8. V nadväznosti na konštatovanú procesnú obranu žalovaného v štádiu prvoinštančného konania odvolací súd zdôrazňuje, že v štádiu odvolacieho konania žalovaný produkoval, okrem argumentov, na ktorých zotrval od štádia prvoinštančného konania, navyše aj ďalšiu skutočnosť, ktorú však v štádiu prvoinštančného konania ako prostriedok procesnej obrany voči uplatnenému nároku nepoužil. Odvolateľ až v štádiu odvolacieho konania poukázal ako na nový dôvod, z ktorého by vyplývala bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, na neprihliadnutie nesplnenia si povinnosti veriteľa, a to s poukazom na ustanovenie § 7 ods. 1, v spojení s § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej aj len ako „Zákon o spotrebiteľských úveroch“). V tomto smere ako novú skutočnosť uviedol, že pre zákonnú sankciu nemožnosti žiadať od spotrebiteľa jednorazové splatenie úveru nedošlo, s poukazom na ustanovenie § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s ustanovením § 525 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, k platnému postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu. Odvolací súd sa tak prioritne zaoberal otázkou prípustnosti novôt v štádiu odvolacieho konania, pričom však je nevyhnutné zdôrazniť, že ide o spotrebiteľský spor, ktorý je charakterizovaný určitými odlišnosťami od inak striktných zásad, na ktorý spočíva Civilný sporový

poriadok (predovšetkým zásada sudcovskej koncentrácie, dôkazná povinnosť, povinnosť tvrdenia a kontradiktórnosť konania).

9. Podľa § 152 CSP, hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany.

10. Podľa § 153 ods. 1 CSP, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

11. Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

12. Podľa ustanovenia § 154 CSP, prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

13. Podľa ustanovenia § 295 CSP, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

14. Podľa § 296 CSP, spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužívajú.

15. Podľa § 291 ods. 3 CSP, ak je spotrebiteľ zastúpený advokátom, ustanovenie § 296 sa nepoužije.

16. Odvolací súd konštatuje, že podľa súčasnej právnej úpravy môže súd zásadne vykonať iba tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu, resp. môže prihliadať iba na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany vrátane hmotnoprávných námietok, ktoré strany sporu uplatnili v konaní pred súdom. Proces dokazovania je teda v právnej úprave obsiahnutej v CSP vybudovaný výlučne na princípe prejednávacom, dôsledne rešpektujúc princíp kontradiktórnosti sporového konania, ako aj na koncentračnej zásade. Odvolací súd uvádza, že zákonná koncentrácia konania v zmysle § 154 CSP predstavuje objektívnu časovú hranicu pre uplatnenie prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, ktorá môže byť ešte sprísnená uplatnením sudcovskej koncentrácie v zmysle § 153 CSP.

17. Nakoľko však odvolateľ je spotrebiteľ, pričom, ako už odvolací súd skonštatoval, v štádiu prvoinštančného konania neprodukoval niektoré argumenty a námietky voči zákonnosti uplatneného nároku, ale poukazoval na ne až v podanom odvolaní, považoval odvolací súd v tomto smere za potrebné skonštatovať prípustnosť takýchto argumentov spotrebiteľa až v štádiu odvolacieho konania. Výnimočne súd totiž aj v sporovom konaní môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré strany nenavrhli, ak je to potrebné pre rozhodnutie vo veci, ale iba v tých sporových konaniach, v ktorých to zákon explicitne umožňuje. Ide (okrem iných) o spotrebiteľské spory, v ktorých súd môže, respektíve je povinný „ex offo“ vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (§ 295 CSP). Takýto postup je odôvodnený zvýšenou mierou ingerencie súdu ako orgánu ochrany práva v spotrebiteľských právnych vzťahov. Povaha spotrebiteľského sporu a postavenie spotrebiteľa ako objektívne a prirodzene slabšej strany právneho a procesnoprávneho vzťahu vylučujú uplatnenie prísnej koncentrácie konania, typickej pre všeobecné sporové konania (§ 153 a § 154 CSP). Z tohto dôvodu spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, čo nepochybne vyplýva z ust. § 296 CSP (vyhlásenie rozhodnutia vo veci samej súdom prvej inštancie, ktoré ustanovuje zákonnú koncentráciu v spotrebiteľských sporoch). Odvolací súd však zdôrazňuje, že v prípade, ak je spotrebiteľ zastúpený advokátom, je jeho právo vyplývajúce z § 296 CSP neaplikovateľné (§ 291 ods. 3 CSP). Tu zákon

vyžaduje nevyhnutnú procesnú obozretnosť a procesnú aktivitu aj zo strany spotrebiteľa, zastúpeného kvalifikovanou právnou pomocou advokáta.

18. Uvedené však nie je aplikovateľné vo veciach, v ktorých má súd vo všeobecnosti povinnosť z úradnej povinnosti „ex offio“ prihliadať na nezákonnosť uplatneného nároku tak, ako to vyplýva zo zákonnej úpravy, jednak § 295 CSP (v spotrebiteľských sporoch), no aj v sporoch bez ohľadu na právny status strán sporu, aj vo všeobecnosti, pokiaľ to vyplýva z osobitnej právnej úpravy, ako napr. zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý „ex lege“ sankcionuje absenciu zákonom požadovaných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a nesplnenie si niektorých zákonom konštituovaných povinností bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru. Je tak nutné prijať záver, že pokiaľ zákon o spotrebiteľských úveroch, ako osobitná právna norma ukladá určité podmienky a vyžaduje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere pre to, aby si veriteľ zo spotrebiteľského úveru mohol nárokovať úroky a poplatky, je potom povinnosťou súdu aj bez osobitnej námietky strany sporu, hoci aj zastúpenej advokátom, prihliadnuť na existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, na neexistenciu obligatórne požadovaných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, eventuálne prihliadať aj na ďalšie okolnosti vyplývajúce explicitne zo zákona, ktoré zákon pri zistení ich absencie sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou spotrebiteľského úveru.

19. V konkrétnosti prejednávanej veci odvolací súd na zdôraznenie správnosti vyššie uvedených záverov poukazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-679/18, OPR-Finance s.r.o. proti GK, z ktorého pre súd vyplýva povinnosť „ex offio“ skúmať porušenie povinnosti veriteľa - pred uzatvorením spotrebiteľského úveru skúmať úverovú bonitu spotrebiteľa - a vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z porušenia tejto povinnosti v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou.

20. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu konštatuje, že z obsahu zmluvy o revolvingovom úvere je bez pochyb zrejme, že na právny vzťah založený predmetnou zmluvou medzi žalobcom a žalovaným, je nutné aplikovať príslušné ustanovenia § 52 a násl. Občianskeho zákonníka zaoberajúce sa problematikou spotrebiteľských vzťahov a ochrany práv spotrebiteľa a súčasne je nutné podriaďiť predmetný zmluvný vzťah právnemu režimu osobitnej právnej normy upravujúcej spotrebiteľské úvery, a to zákonu č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere. Odvolací súd poznamenáva, že právne posúdenie zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, ako vzťahu spotrebiteľského a vyplývajúceho zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ani samotným žalobcom v konaní spochybnené a namietané nebolo.

21. Bolo tak súdom prvej inštancie správne ustálené, že v predmetnej veci ide o spotrebiteľský úver. Súdom prvej inštancie preto správne zameral pozornosť na skúmanie existencie obligatórnych náležitostí spotrebiteľského úveru, avšak je nutné zdôrazniť, že nie úplne dôsledne, pokiaľ si všimol len kritéria vyplývajúce z ustanovenia § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, avšak nevenoval pozornosť ustanoveniu § 7 ods. 1, a to skúmaniu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, ktorá povinnosť je zákonom uložená veriteľovi a pokiaľ táto otázka je zásadná z hľadiska dikcie ustanovenia § 11 ods. 2 v spojení s ustanovením § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Pokiaľ tak určitá povinnosť skúmať zákonnosť uplatneného nároku súdu vyplýva zo zákonnej úpravy aj bez osobitnej procesnej aktivity strany sporu, nemožno potom považovať za novotu, pokiaľ strana sporu upozorní na nedôslednosť v postupe súdu až v štádiu odvolacieho konania. V tejto súvislosti je však potrebné dodať, že súd prvej inštancie správne uzavrel, že samotná skutočnosť, že by v posudzovanom prípade malo ísť o úver bezúročný a bezpoplatkový, nemá relevantný vplyv na výšku uplatneného nároku, nakoľko si žalobca uplatňuje len rozdiel medzi čerpanou a nezaplatenou výškou istiny, čo v konečnom dôsledku ani odvolateľ nenamietal.

22. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

23. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov

uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

24. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa záverov ESLP možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994). Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

25. Právo strany na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jednoznačne takým procesným právom, ktoré mu je v civilnom konaní priznané za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Odôvodnenie rozsudku súdu musí mať náležitosti uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyrovnávať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku; odôvodnenie musí byť presvedčivé a súčasne preskúmateľné.

26. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

27. Predmetom odvolania žalovaného je spochybnenie oprávnenia veriteľa vyžadovať jednorazové splatenie úveru z dôvodu porušenia povinnosti veriteľa skúmať úverovú bonitu dlžníka, v nadväznosti na nemožnosť platného postúpenia pohľadávky v zmysle § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho podľa žalovaného žalobca nie je v posudzovanej veci aktívne vecne legitímovaný.

28. Podľa § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení v znení účinnom do 31. mája 2017 (ďalej aj len ako „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

29. Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. mája 2017 veta prvá, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

30. Podľa § 17 ods. 1 písm. a), b) Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. mája 2017, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu (18b) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

31. Podľa § 54 ods. 1 a 2 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj len ako „Občiansky zákonník“), zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

32. Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

33. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

34. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

34.1 Odvolací súd vychádzajúc z obsahu spisu konštatuje, že žalobca so žalovaným uzatvorili zmluvu o revolvingovom úvere. Revolvingový úver je osobitou alternatívou kontokorentného úveru. Revolvingový úver sa poskytuje vo forme povoleného prečerpania alebo kreditnej karty (úverová karta). Ide o špeciálny typ úveru, ktorého výška sa neustále dopĺňa po stanovenú hranicu. Jeho podstata spočíva v tom, že veriteľ poskytne klientovi úverový rámec a umožňuje klientovi čerpať poskytnuté zdroje opakovane, bez nutnosti žiadať o povolenie čerpania veriteľa. Ak klient čerpá časť alebo celý úverový rámec a následne vyčerpanú sumu splatí jednorazovo, hneď po pripísaní tejto úhrady má opäť k dispozícii celý úverový rámec. Ak vyčerpanú sumu spláca postupne, má k dispozícii tú časť úverového rámca, ktorá nie je vyčerpaná, a ktorá sa zároveň s každou splátkou zvyšuje. Zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. mája 2017 v ustanovení § 10 pre tento typ úveru (úver formou povoleného prečerpania) explicitne predpokladá spôsob určenia splatnosti úveru buď na požiadanie veriteľa (§ 563 Občianskeho zákonníka), alebo uplynutím lehoty troch mesiacov. Zákonná úprava tak predpokladá možnosť určiť, že splatnosť úveru formou povoleného prečerpania môže byť určená aj na požiadanie veriteľa (§ 563 Občianskeho zákonníka). Tým však nie je vylúčené, aby bola forma plnenia tohto typu úveru, nadväzujúc aj na určenie okamihu jeho splatnosti, dohodnutá v splátkach. Spôsob určenia splácania úveru, resp. okamih jeho splatnosti je tak závislý od výsledku kontraktácie zmluvných strán.

34.2 Z obsahu zmluvy o revolvingovom úvere vyplýva, tak ako zistil aj súd prvej inštancie, že právny predchodca žalobcu so žalovaným (ďalej aj len ako „zmluvné strany“) uzatvorili bezúčelový revolvingový úver na dobu neurčitú, typ úveru: 72HK1400G2, výška úverového rámca 1 400,- eur, ročná úroková sadzba 28,75 %, výška mesačnej splátky: 2,93 % z výšky úverového rámca (41,- eur), RPMN 32,86 %, odplata 28 %, priemerná hodnota RPMN 23,06 %, celková čiastka splatná spotrebiteľom 1 618,04 eur, termín splatnosti splátok 20. deň v mesiaci. V zmluve je však ďalej tiež uvedené, že ako dôsledok nesplácania úveru podľa „Hlavy 11. úverových podmienok“ sa účtuje za prvú upomienku 5,- eur, poplatok za druhú 12,- eur, zmluvná pokuta za neuhradenie splátky 17,- eur, úrok z omeškania v zákonnej výške. Tiež je v zmluve uvedené, že za splnenia dohodnutých podmienok (najmä v prípade porušenia zmluvných povinností na strane dlžníka) je dlžník povinný celý čerpaný úver na požiadanie splatiť (tzv. zosplatenie úveru).

34.3 Z úverových podmienok spoločnosti I. R. A., a. s. pre Úverovú kartu HC - T - platné od 15. 03. 2016 (ďalej aj len ako „Úverové podmienky“) vyplýva, „Hlava 3. čerpanie revolvingu“, že revolving je formou

úverovej karty (§1). Tiež bolo dohodnuté, že čerpanie nad rámec zostatku je neoprávnené plnenie, a ak by k takému čerpaniu došlo, musí dlžník na požiadanie príslušnú čiastku spolu s úrokmi vrátiť (§6). „Hlava 5. podmienky splácania úveru“, zmluvné strany sa dohodli, že poskytnutý úver sa musí splácať riadne a včas v pravidelných mesačných splátkach. Termín splatnosti a výška mesačnej splátky je určený v zmluve. Prvá splátka sa hradí až v mesiaci nasledujúcom po účtovnom období, v ktorom sa vykoná prvé čerpanie z úverového účtu. Účtovné obdobie je jeden kalendárny mesiac (§ 1). V jednotlivých splátkach je zahrnutá príslušná časť čerpaného úveru (istina), dohodnuté úroky, poplatky a prípadné sankcie (§ 2). Splátky musí dlžník hradiť do okamihu úplného uhradenia čerpaného úveru vrátane poplatkov a úrokov (§ 3). Ak dôjde k zosplatneniu úveru podľa § 2 písm. a), b), c) hlavy 6., je dlžník povinný aj odo dňa zosplatnenia hradiť úrok dohodnutý v zmluve pre prípad riadneho splácania úveru, a to až do doby úplného vrátenia úveru (§5). Celkový počet splátok, v ktorých bude poskytnutý úver splatený, je rovný počtu mesiacov nutných k jeho splateniu spolu s poplatkami a úrokmi. „Hlava 6. ukončenie úverovej zmluvy“, dohodlo sa, že v prípade, ak: a/ sa dlžník oneskorí s platením aspoň dvoch splátok alebo s platením jednej splátky dlhšie ako tri mesiace, je dlžník povinný celý čerpaný úver a všetky záväzky na požiadanie splatiť (tzv. zosplatnenie úveru) (§2). Predčasná splatnosť úveru z vyššie uvedených dôvodov nemá vplyv na trvanie zmluvy (§3). V prípadoch uvedených v § 2 tejto hlavy môže veriteľ pozastaviť čerpanie už dohodnutého úveru a od zmluvy odstúpiť (§4). „Hlava 11. sankcie účtované v dôsledku vášho omeškania“, ak sa dlžník omešká so splatením splátky má veriteľ právo mu vyúčtovať poplatok za upomienku 12 eur (§1). Ak sa dlžník omešká s úhradou splátky, má veriteľ právo požadovať zmluvnú pokutu vo výške 17 eur (§ 2). Veriteľ má právo požadovať uhradenie úroku z omeškania v zákonnej výške (§3).

35. Vo všeobecnosti platí, že postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže dochádza k zmene v osobe veriteľa. Táto zmena sa nedotýka práv ani povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku, a preto sa na platnosť zmluvy o postúpení nevyžaduje súhlas dlžníka. Zámerom právnej úpravy postúpenia pohľadávky je zabrániť tomu, aby postúpením pohľadávky došlo k zhoršeniu právneho postavenia dlžníka. Za týmto účelom sa mu zachovávajú všetky námietky proti postúpenej pohľadávke a rovnako aj možnosť namietat voči tejto pohľadávke svoje vzájomné pohľadávky. Následky postúpenia sa tak predovšetkým prejavujú v právnom postavení postupcu, ktorý stráca postúpenú pohľadávku so všetkým príslušenstvom i právami s ňou spojenými. Postupník sa na základe postúpenia pohľadávky stane veriteľom namiesto postupcu a pohľadávku nadobudne so všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Keďže ide o významnú zmenu v osobe veriteľa, ustanovuje Občiansky zákonník pre postúpenie pohľadávky písomnú formu a zároveň ustanovuje, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia. Osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné (špeciálne) podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie potrebné.

36. V posudzovanej veci došlo v štádiu predsúdneho konania k postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa (I. R. A., a. s.) na žalobcu (N. C. A., s.r.o.). Nadväzujúc na uvedenú skutočnosť bolo povinnosťou súdu prvej inštancie v prvom rade skúmať, či došlo k splneniu všetkých zákonom konštituovaných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky. Keďže v danej veci došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorá má svoj právny základ v spotrebiteľskom vzťahu, bolo potrebné zohľadniť aj špeciálnu úpravu týkajúcu sa postúpenia pohľadávky, zakotvenú v ustanovení § 17 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere.

37. V ustanovení § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. mája 2017 sa ustanovujú ďalšie špeciálne pravidlá prevodu, prechodu pohľadávok zo spotrebiteľských úverov, pretože s nadobudnutými pohľadávkami zo spotrebiteľských úverov z hľadiska ochrany spotrebiteľa nakladá nový veriteľ ako so svojimi vlastnými pohľadávkami a správa týchto pohľadávok je aj po ich postúpení na iného veriteľa predmetom dohľadu. Toto ustanovenie korešponduje so všeobecnou právnou úpravou zmeny v osobe veriteľa podľa Občianskeho zákonníka. Postupníkom podľa tohto ustanovenia môže byť len banka, zahraničná banka alebo pobočka zahraničnej banky a veriteľ s povolením na poskytovanie spotrebiteľských úverov. Ďalšou zákonnou podmienkou, ktorá musí byť nevyhnutne splnená v prípade prevodu, prechodu pohľadávok zo spotrebiteľských úverov v prípade tohto zákonného ustanovenia je skutočnosť, že je možné postúpiť len pohľadávku po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (v dôsledku mimoriadneho zosplatnenia úveru).

38. Odvolací súd opakuje, že súd prvej inštancie v danej veci posudzovaný právny vzťah správne vyhodnotil ako vzťah spotrebiteľský, ktorá skutočnosť v konaní nebola sporná a ani nebola namietaná žiadnou zo strán sporu. Následne sa však prioritne nevenoval otázke aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, t. j. či žalobca je nositeľom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok, a to s poukazom na skutočnosť, že žalobca nie je primárnym (pôvodným) veriteľom vymáhanej pohľadávky (ktorým bol postupca - I. R. A., a. s.), ale je v postavení postupníka. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana sporu subjektom práva a strana na opačnej procesnej strane je subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom sporu, sa v civilnom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť stranou, resp. účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno- právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004).

39. V zmysle vyššie uvedeného, z obsahu súdneho spisu, tak aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie zaoberal tým, či pôvodný veriteľ (I. R. A., a.s.) pred uzatvorením spotrebiteľského úveru skúmal úverovú bonitu spotrebiteľa (žalovaného), čím zaťažil svoje rozhodnutie vadou nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia. Pričom následok nesplnenia tejto povinnosti (skúmania bonity) má zásadný dopad na právo veriteľa žiadať jednorazové splatenie úveru, od čoho závisí aj splnenie podmienky pre platné postúpenie práva vyplývajúceho zo zmluvy o revolvingovom úvere podľa § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré stanovuje pre platné postúpenie, aby sa postupovala pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými, a okrem iného, „až po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Odvolací súd dodáva, že predovšetkým nedodržanie zákonného imperatívu vyjadreného v ustanovení § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch spôsobuje rozpor postúpenia pohľadávky so zákonom, následkom čoho je neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky (§ 525 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka), od čoho tiež závisí aj posúdenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore.

40. Vzhľadom k záveru odvolacieho súdu o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). Súd prvej inštancie bude povinný sa v ďalšom konaní zaoberať skúmaním úverovej bonity dlžníka (žalovaného) veriteľom pred poskytnutím úveru žalovanému a zákonnosť nároku žalobcu znovu právne posúdiť s dôrazom na zistenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore (§ 391 ods. 2 CSP). Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

41. Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
  - b) kto ho robí,
  - c) ktorej veci sa týka,
  - d) čo sa ním sleduje a
  - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo

zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.